

BANÍCTVO NA ČERVENOM VRCHU – PORÁČ.

V Banícko-energetickom centre Barborka v Spišskej Novej Vsi uskutočnila sa 23. februára 2016 prednáška „Baníctvo na Červenom vrchu“, pojednávajúca o histórii, prítomnosti a perspektívach ťažby nerastov v lokalite Poráč.

Prednášajúcimi boli najvyšší funkcionári spolku „Tovarišstvo Poračského baníctva“ a to Ing. František Pramuka a Ing. Ján Ďurša (tovarišstvo založili 1.12.2012), absolventi Vysokej školy technickej, Baníckej fakulty v Košiciach, v obore Hlbinné dobývanie ložísk. V roku 2014 vydali publikáciu „Baníctvo na Červenom vrchu“. Dnes Ing. Pramuka pracuje ako vedúci strediska Rudných baní Banská Bystrica v Spišskej Novej Vsi, Ing. Ďurša, ako vedúci bane na Poráči. Jeho veľkou zásluhou je, že baňa Poráč, ako jedna z dvoch hlbinných baní na Spiši, je ešte v prevádzke.

Prvá písomná zmienka o obci Poráč je z roku 1277. Vyššie uvedená kniha, i prednáška, má názov podľa názvu obce z roku 1374 „Veresheng“ t.j. „Červený vrch“. Názov je podľa červenej farby vrchu Baniská, spôsobenej obsahom limonitu, medi, ako i práškovej ortute.

Autori prednášky v úvode predniesli históriu obce Poráč v súvislosti s ťažbou vzácnych kovov, ale hlavne medi. Obec v 19 storočí patrila k najväčším, a teda i najvýznamnejším obciam na Spiši (až 1462 obyvateľov v roku 1864). V ďalšej časti prednášky sa hovorilo o banských poliach, ako i o mapách z tejto oblasti. Veľkú pozornosť venovali jame Jozef, z ktorej premietli i perfektnú obrázkovú dokumentáciu (autorov Greisel a Ing. Pramuka). Okrem banských prác venovali pozornosť i úprave medených a ortuťových rúd. Je paradoxom, že ťažba na Poráči sa začala, ale pravdepodobne i skončí na Baniskách.

V poslednej časti prednášky venovali pozornosť súčasnosti a perspektívam ťažby na Poráči. Od roku 1994 sa ťaží na ložisku iba nerudná surovina – baryt.

Záver prednášky bol v znamení činnosti baníckeho spolku, Tovarišstvo Poračského baníctva, ktorého snahou je zachovanie jamy Poráč, veže a ťažného stroja v nepoškodenom stave, ako i zachovanie ďalších existujúcich banských pamiatok v oblasti Poráča pre budúce generácie. Po skončení prednášky bola bohatá diskusia, s fundovanými odpoveďami prednášateľov.

Ing. Jozef Daniel